

פְּנִינִים נִפְלָאִים וּמְתוּקִים עַל הַפְּרָשָׁה

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן

מְתוּךְ הַסֵּפֶר הַמְּסֻלָּג "זֶרַע שְׁמִשׁוֹן" שֶׁחֲבָרוּ הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי הַקְּדוֹן רַבֵּי שְׁמִשׁוֹן חַיִּים ב"ר נַחֲמָן מִיכָאֵל בְּחֻמְיָא זְכַר צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה. אֲשֶׁר בְּקֶשׁ שִׁילְמָדוֹ בְּסִפְרוֹ וְהַבְּטִיחַ יִשׁוּעוֹת רַבּוֹת לַמְּקִימֵי בְּקִשְׁתּוֹ.

נְשֵׂא תִשְׁפֹּג • גְּלִיזוֹן 242

תּוֹרַת שְׁמִשׁוֹן

הַפְּטָרַת הַפְּרָשָׁה

הַמְּלֶאךָ הַבֵּין שְׁפֹנֵת מְנוּחַ שְׂרָצָה לְהֶאֱכִילוֹ בְּכַדֵּי שִׁבְכָךְ יַחֲשֵׁב כְּמוֹ שְׁמַקְרִיב קָרְבַּן תָּמִיד

וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל מְלֶאךָ ה' נַעֲצֵרָה נָא אוֹתְךָ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדֵי עֵצִים וַיֹּאמֶר מְלֶאךָ ה' אֶל מְנוּחַ אִם תַּעֲצֹרֵנִי לֹא אֲכַל בְּלַחְמְךָ וְאִם תַּעֲשֶׂה עֵלָה לְה' תַּעֲלֶנָּה כִּי לֹא יָדַע מְנוּחַ כִּי מְלֶאךָ ה' הוּא' (שׁוֹפְטִים יג טו - טז): יֵשׁ לְדַקְדָּק בְּמָה שֶׁאָמַר הַמְּלֶאךָ לְמְנוּחַ 'וְאִם תַּעֲשֶׂה עֵלָה לְה' תַּעֲלֶנָּה', דְּמִשְׁמַע שֶׁחֲבִין הַמְּלֶאךָ שֶׁמְנוּחַ חֲלִילָה חוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת עוֹלָה בְּעִבּוֹר אַחַר, וְהַצָּרָף לְהַזְהִירוֹ שִׁיעֲשֶׂה רַק לְה', וְהִלָּא בְּדוֹדָאֵי אֵינוֹ כֵּן, וְלֹא עָלָה בְּדַעַת מְנוּחַ לְהַקְרִיב קָרְבַּן עוֹלָה לְאַחֲרִים, וְרַק רָצָה לִיתֵן לוֹ לְאָכַל כִּי לֹא יָדַע שֶׁהוּא מְלֶאךָ, וְדִי הָיָה שִׁיאֲמַר לוֹ 'אִם תַּעֲצֹרֵנִי לֹא אֲכַל בְּלַחְמְךָ' וְתוֹ לֹא. וַיֵּשׁ לְתַרְץ עַל פִּי מַה שֶׁאָמְרוּ בְּמִדְרָשׁ (לִקוּט שְׁמַעוֹנֵי מַלְכִּים רַמְזוּ רַחֵם, וְכַעֲ"ז בְּבִרְכוֹת י'): כָּל הַמְּאַרְחַ תְּלַמִּיד חָכֵם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּמְאֲכִילוֹ וּמְשַׁקְּהוּ מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב תְּמִידִין. וּבְזָה מִתְבָּאֵר יִפָּה פְּנֵי הַמְּלֶאךָ, שֶׁאָמַר לְמְנוּחַ 'אִם תַּעֲצֹרֵנִי לֹא אֲכַל בְּלַחְמְךָ', וְהֵינִי שֶׁאָמַר לוֹ שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה לְאָכַל מִמֶּנּוּ [שֶׁהָרִי לֹא גָלָה לְמְנוּחַ שֶׁהוּא מְלֶאךָ, וְחֹשֵׁב שֶׁהוּא אָדָם שֶׁיִּכּוֹל לְאָכַל].

וְאִף שֶׁבְּדוֹדָאֵי מַה שֶׁאֲתָה רוֹצֵה לְתַתּ לִי לְאָכַל הָרִי זֶה מִפְּנֵי שֶׁאֲתָה מִקְּשִׁיב אוֹתִי כְּאִישׁ אֱלֹקִים וְכַתְּלָמִיד חָכֵם, וְכּוֹנֵנְתָּ שֶׁאֲתָה רוֹצֵה שִׁיַּחֲשֵׁב מַה שֶׁאֲתָה נוֹתֵן לִי לְאָכַל כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב קָרְבַּן תָּמִיד שֶׁזֶה עוֹלָה לְה', וְאִם כֵּן שֶׁאֵינִי אוֹכֵל מִלַּחְמְךָ אֲתָה מִפְּסִיד. מִשׁוּם כֵּן הוֹסִיף הַמְּלֶאךָ לֹאמַר לוֹ 'וְאִם תַּעֲשֶׂה עוֹלָה לְה' תַּעֲלֶנָּה', וְהֵינִי שֶׁאִם אֲתָה חָפֵץ לְהַקְרִיב קָרְבַּן, עֲדִיין תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹתָהּ עַל יְדֵי שֶׁתַּקְרִיב עוֹלָה מִמֶּשׁ לְה', וּבְכַף יְהִיָּה לְךָ אֶת הַזְּכוּת וְהַשְׂכָּר שֶׁל הַקְּרִיב עוֹלָה, וְאֵינְךָ צָרִיד לְהֶאֱכִיל אוֹתִי. (זֶרַע שְׁמִשׁוֹן' פֶּרֶשְׁתֵּנוֹ אוֹת ו)

אֵף עַל יְדֵי הַתְּרוּמָה שֶׁתִּקְנֶנּוּ חֻכְמִים זֹכִים לְהַתְּבַרֵךְ בְּעִשְׂרוֹת

וְכָל תְּרוּמָה לְכָל קְדוֹשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה וְאִישׁ אֶת קְדוּשָׁתוֹ לוֹ יִהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה' (ה', ט-י): מִקְּשָׁה רַבְּנֵי הַזֶּרַע שְׁמִשׁוֹן זֶלַה"ה, כְּשֶׁנִּדְּיָק בְּפֶסוּק, נִמְצָא כִּי ג' פְּעָמִים נִכְתָּב בְּפֶסוּק: לוֹ יִהְיֶה, לוֹ יִהְיֶה, לוֹ יִהְיֶה, וַיֵּשׁ לְהַבִּין מַה בָּאָה הַתּוֹרָה לְלַמְּדֵנוּ בְּהַדְּגָשָׁה זֹאת?

וּמְבָאֵר רַבְּנֵי זֶלַה"ה עַל פִּי דְבָרֵי הַרְמְב"ם (הַלְכוֹת תְּרוּמוֹת פ"א ה"ה): אֵין חֲיָבִים מִן הַתּוֹרָה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה אֶלָּא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּלִבְד, וּבְנִיאִים תִּקְנֶנּוּ אֵף בְּאַרְץ שְׁנַעַר, מִפְּנֵי שֶׁרַב יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְצִינֵי שָׁם, וְחֻכְמִים הָרַאשׁוֹנִים הַתִּקְיֵנוּ אֵף בְּאַרְץ מִצְרַיִם וּבְעַמּוֹן וּמִזְבֵּן מִפְּנֵי שֶׁהֵם סְבִיבוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְהֵנָּה מְצִינֵי שְׁדָרְשׁוּ חֲז"ל (בְּרִכוֹת סג.) אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה, לוֹ יִהְיֶה מְמוֹן הַרְבֵּה. שְׁמֵי שְׁנוֹתֵן אֶת הַתְּרוּמוֹת זֹכֵה לְהַתְּבַרֵךְ בְּמִמּוֹנוֹ וְלַהֲתַעֲשֶׂר.

וּלְפִי זֶה מְבָאֵר רַבְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה רָצְתָה לְרַמֵּז שֶׁבְכָל ג' תְּרוּמוֹת אֵלוֹ, יְהִיָּה לוֹ מְמוֹן הַרְבֵּה, וְלֹא רַק בְּהַפְרִשַׁת הַתְּרוּמָה שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל מִתְבַּרֵךְ מְמוֹנוֹ. אֶלָּא גַם אִם הַפְּרִישׁ בְּאַרְץ שְׁנַעַר, וּבְאַרְץ מִצְרַיִם, לוֹ יִהְיֶה מְמוֹן הַרְבֵּה. וְאִם כֵּן מוֹבֵן מִדּוּעַ כְּתִבָּה הַתּוֹרָה ג' פְּעָמִים "לוֹ יִהְיֶה". (זֶרַע שְׁמִשׁוֹן' פֶּרֶשְׁתֵּנוֹ אוֹת ב)

מְמַשִּׁיכִים לְלִמּוּד

סֵפֶר תּוֹלְדוֹת שְׁמִשׁוֹן עַל מַסַּכַת אַבוֹת סִפְרוֹ הָרַאשׁוֹן שֶׁל רַבֵּינוּ

תּוֹרָמִים זֶרַע שְׁמִשׁוֹן וְרוֹאִים יִשׁוּעוֹת

02-80-80-500 347-496-5657 www.zerashimshon.co.il

הַסֵּפֶר שֶׁמְחוּלָל בְּלֹאוֹת. אֲלֵמִים נוֹשְׁעוֹ בְּהַכְּתוּחוֹ.

הוֹצֵאת הַגְּלִיזוֹן וְהַפְּצָתוֹ זִכּוּת

לְבָרְכָה וְהַצְּלָחָה

דְּנִיאֵל אוֹרִי בֶן רַגִּינָה מַלְכָּה

הַצְּלָחָה וּבְרַכְּהָ בְּלֵי גְבוּל וּמוֹדָה "בְּתִים מְלֹאִים כָּל טוֹב עוֹשֶׂר וְכַבּוֹד"

וּבְיָמֵינוּ מְחַלְּטִים בְּיָמֵינוּ כְּשֶׁמְחַלְּטֵי זִמְתִּים סְבִיב לְשִׁלְחוֹכֵם, חֻכְמִים וּבְכוּרִים, וְכַתִּים מְלֹאִים כָּל טוֹב, גַּם עוֹשֶׂר גַּם כַּבּוֹד לֹא יוֹסֵפוּ מְזַרְעֵם

בְּרַכַת הַמַּחְבֵּר מְתוּךְ הַקְּדִמַת הַסֵּפֶר

הוֹצֵאת הַגְּלִיזוֹן וְהַפְּצָתוֹ

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת

הָאִשָּׁה הַחֲשׁוּבָה מֵרַת בְּרַכָּה אֵיידֵל רַחֵל

בַּת הַרַב חַיִּים יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל זִילְבֵּרְבֵּרְג ע"ה נִלְכַּד ע"י שְׁנֵי שָׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת ז' סִיוֵן תַּשְׁס"ב ת.נ.צ.ב.ה.

פניני שמשון

תורת חיים

פנינים ורעיונות מכתבם וכלשונם

היא נתנה לו עצה להזמין אותו לאכול עמם, כדי שיהיה הבן הנולד בשביל זכותם נמי, ואף הקדוש ברוך הוא רצה כן, דמהשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה (קידושין מא.) - (אות ו)

צדיקים בעולם הזה סמוכים על שלחן אביהם

חלין פרק קמא (ג, ב), גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם. הצדיקים נקראים בנים להקדוש ברוך הוא, שהרי עושים רצונו של מקום, וכן הכתוב אומר (תהלים ב, ז) 'ה' אָמַר אֱלֹהֵי בְנֵי אֱתָהּ, 'בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם' (דברים יד, א). ובפרק קמא דמציעא דף י"ב (ע"ב) אמרינו, בן גדול וסומך על שלחן אבי, זהו קטן.

ואף כאן, הצדיקים, כל זמן שהם חיים, הם סומכים על שלחן הקדוש ברוך הוא, שיימן להם מזונות ופרנסה, שאין להם כלום משלהם. דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קדושין לט, ב), ומשום הכי, נקראו קטנים. אמנם, כשמתו והם אוכלים משלהם, ונחנים בעולם הבא כפי זכותם, אז נקראו גדולים, שאינם סמוכים עוד על שלחן אביהם. (אות יב)

פנינה צערה את חנה כדי שתתפלל מתוך כבוד ראש

אמרינו בברכות פרק ה' (ל, ב), אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש. וחנה היתה מתאנה לבנים, אבל הואיל שבעלה היה אוהב אותה הרבה, היתה שמחה בלבה, ואף אם היתה מתפללת, לא היתה בודאי מתפללת במרירות לב, וכמו שאמר לה אלקנה (שמואל א, ח) 'הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים', משום כך באה פנינה להכעיסנה לשם שמים, כדי שתתפלל במרירות, ובזה תהיה תפלתה נשמעת. אמנם, לפי שאפשר שגם בזה לא תועיל כלום, שכמו שבתחלה לא היתה חוששת להתפלל על הבנים בשביל אהבת בעלה, כך אם היתה מקניטתה מעט, לא היתה כל כך מתפללת בכבוד ראש. לכן הקניטתה הרבה, דבהכי יהיה נשכח ממנה אהבת בעלה, ותתפלל כראוי. (אות ה)

אימתי אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה לצדיקים

בפרק קמא דחלין דף ה' (עמוד ב) אמרינו, בהמתן של צדיקים, אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמן לא כל שכן. ויש לפרש, דכי אמרינו, שאין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה, הינו דוקא במה שהצדיקים הם שוגגים גמורים, שלא יש להם שום פשיעה, אז הקדוש ברוך הוא מאיר עיניהם. אבל כשהם עושים איזו פשיעה, אין הקדוש ברוך הוא מצילם. (אות ב)

עלי התפנו להוכיח את חנה

פרק ה' דברכות (לא, ב) 'וישחטו את הפר' וכו', אמר ליה, מימר שפיר קאמרת, מיהו מורה הלכה בפני רבך את, וכל המורה הלכה בפני רבו חיב מיתה וכו', ע"כ. קשה, דכיון שהיה יודע עלי בזה הנער שבכמה תפלות ותחנונים נרצה הקל לחננו לאמו, היה לו לרחם עליו, במפל שכן שהכם שמהל כבודו, כבודו מחול.

ויש לומר, דאין הכי נמי שהיה מוחל לו אלא שהיה מראה שלא היה רוצה למחול לו, והיתה כונתו להוכיח את חנה, ולומר לה, מדוע תשאלי ממני למחול לבנה, ולא כך עשית לצרתך, שבכל בן שנוולד לחנה, מתו שנים של פנינה (מדרש שוחר טוב שמואל סימן ה), את לא מחלת לה, גם אני לא אמחל לבנה. (אות ה)

הטעם שהזמינו את המלאך לסעד אצלם

וזהו שאמרו ז"ל (ברכות סא, א) 'ויקם וילך מנוח אחר אשתו' (שופטים יג, יא), אחר דבריה ואחר עצתה. וקשה, דמאי דבריה ומאי עצתה איכא הכא, והלא כל מה שעשתה צוה להם המלאך. אלא ודאי רצו לומר, 'אחר דבריה' לחשב אותו לנביא, כמו שהשבה היא, 'ואחר עצתה' להזמין אותו לסעד עמם. וזהו מטעם מה שכתב הבחיי בפרשת כי תצא, שיש מצוה שמתן שכרה אריכות ימים כמצות שלוח הקן וכבוד אב ואם. ויש מצוה שמתן שכרה בנים כהכנסת אורחים. ומשום הכי

פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש - הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג

הטעם שהקדים הברכה לשמירה

יברכה ה' וישמרך: (ג, כה)

מקשה רבנו האור החיים הקדוש זלה"ה, צריך להבין מדוע הקדים את הברכה ואחר כך את השמירה, הלא לכאורה בתחלה צריך האדם שמירה ואחר שיש לו שמירה מבקש עוד ברכה.

ומתריץ האור החיים זלה"ה בשלושה אפנים:

- א. לומר שיצוה ה' שמירתו להם לפי ערך הברכה וגדלתה, שככל שיגדל הברכה כך יגדל השמירה.
- ב. כונת הקדוש ברוך הוא לומר להם שיהיה להם רב ברכה עד שיצטרכו לשמירה, ולא יהיה זה רק קצת ברכה שאין צריך שמירה.
- ג. שיזכו לברכה שלא יסבב ממנו שום קללה ושום רעה, כדרך שאמרו בגמרא (ברכות לא, א) שלפעמים כשיש לאדם רב ברכה זה גורם לו חלילה לחטא, ולכן ברפם הקדוש ברוך הוא 'יברכה ה' וישמרך' שאחר הברכה יהיה להם שמירה מיוחדת ולא יביא אותם אותה הברכה לחטא.

